

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΜΕΡΟΣ 2^Ο)

Οι Εργάτες του Αρνητικού στο λυκόφως της ευημερίας (2004-2009)

Η αφήγηση μας είχε σταματήσει την προηγούμενη φορά¹ στην συγκρότηση της ομάδας Omnia Sunt Communia (OSC), το 2003. Υπενθυμίζουμε συνοπτικά: είδαμε πώς μια μικρή ομάδα καχύποπτων αντιεξουσιαστών, που αναπτύχθηκε στο περιθώριο ενός διαμεσολαβημένου από την αριστερά "χώρου", έφτασε να οργανωθεί αυτόνομα, αφού πρώτα ήρθε σε ευθεία σύγκρουση με το πολιτικό της περιβάλλον που βρωμούσε εθνική ενότητα. Το OSC συμμετείχε στις διεργασίες για το στήσιμο της ομοσπονδίας αυτόνομων ομάδων fédéractiion. Η προίκα που κουβαλούσε η ομάδα, βασισμένη τόσο στην κοινωνική της εμπειρία όσο και στις πολιτικές απόψεις των αυτόνομων ομάδων της Αθήνας, ήταν η εξής: ταξική ανάλυση, κριτική της αριστεράς, κριτική του ελληνικού ιμπεριαλισμού, κριτική των media, κριτική του χυμαδιού και διάθεση για οργάνωση.

Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ OMNIA SUNT COMMUNIA

Στο τέλος του προηγούμενου κειμένου, υπονοήσαμε πως το OSC αντιμετώπισε οργανωτικά προβλήματα και εσωστρέφεια. Μάλιστα, τα προβλήματα αυτά ήταν τόσο μεγάλα, που οδήγησαν την ομάδα στην διάλυση λίγους μήνες μετά την συγκρότησή της.

Σίγουρα, όταν μιλάμε για τέτοιου μικρού μεγέθους ομάδες, οι συγκρούσεις ατόμων και χαρακτήρων μπορεί να είναι μοιραίες. Επίσης, κατά τα ήθη και έθιμα του αντιεξουσιαστικού χώρου, η εγγύτητα ή η διάσπαση ομάδων εξαρτάται συχνά από την πορεία φιλικών σχέσεων. Όμως, εδώ δεν θα ασχοληθούμε με μεμονωμένα άτομα, δεν θα κατηγορήσουμε ούτε θα δικαιώσουμε ατομικές επιλογές. Ούτε επίσης θα αναζητήσουμε τα κίνητρα που οδήγησαν την κάθε πλευρά να πάρει την συγκεκριμένη θέση. Θα εξετάσουμε αυτές τις επιλογές ως αμιγώς πολιτικές, γιατί σε τελική ανάλυση αυτό είναι που μένει. Θα προσπαθήσουμε να περιγράψουμε την εσωτερική σύγκρουση εντός της ομάδας, με έναν τρόπο που να έχει νόημα 20 χρόνια μετά: νόημα όχι για τους εμπλεκόμενους αλλά για εμάς, δηλαδή για οργανωμένες αντιφασιστριες που - μεταξύ άλλων - δεν θέλουν να βαρύνουν διάλυση.

Το OSC, λοιπόν, είχε από την πρώτη στιγμή δύο πλευρές στο εσωτερικό του. Η μία πλευρά ήθελε να διατηρήσει ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας με τον "χώρο". Ήθελε να είναι ένα κομμάτι του "χώρου", που μέσω της κριτικής που του ασκεί, τον οδηγεί σε εξέλιξη. Στην αναρχική slang αυτό περιγράφεται ως "μέσα και ενάντια". Η πλευρά αυτή δεν έβλεπε με θετικό μάτι την προσπάθεια οργάνωσης ενός ευρύτερου σχήματος αυτόνομων ομάδων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όπως η fédéractiion, κρίνοντας την επιλογή αυτή ως "κομματική" και "ελιτίστική". Η άλλη πλευρά ήθελε τον πλήρη διαχωρισμό από το "χώρο", θεωρώντας ότι οι οργανωτικές και πολιτικές του διαδικασίες είναι ένας φαύλος κύκλος. Ως συνέχεια της απαγκίστρωσης από τους αναρχικούς, έβλεπε ως αναγκαία την ένταξη στο νέο σχήμα των αυτόνομων ομάδων.

Οι λεπτομέρειες για την εξέλιξη αυτής της σύγκρουσης δεν έχουν σημασία, όπως όλα θα μπορούσαν να έχουν συμβεί πιο ομαλά ή να έχουν αποφευχθεί. Γιατί αυτό που δεν θα μπορούσε να αποφευχθεί είναι η διάλυση μιας ομάδας που πατάει σε δύο βάρκες. Η σύγκρουση αυτή προκύπτει από την επίπονη επιλογή του να κάνει πολιτική η αισχροί μειοψηφία, βασισμένος μόνο στις δικές σου δυνάμεις, και τις συνέπειες της. Αυτή είναι η καταστατική επιλογή με την οποία στήθηκε το OSC, αλλά η δυσκολία της έγινε αντιληπτή με διαφορά φάσης.

Ας κρατήσουμε τους κωδικούς "σχέση με την αναρχία" και "σχέση με την πρωτεύουσα": θα επανέλθουμε στο μέλλον. Η εξιστόρηση πλέον θα ακολουθήσει όσους ήθελαν να συμμετέχουν στην ομοσπονδία αυτόνομων ομάδων fédéractiion, οι οποίοι μετά την διάλυση του OSC ονομάστηκαν Εργάτες του Αρνητικού (ETAP).

1. Το κείμενο αυτό αποτελεί συνέχεια του κειμένου: Antifa Selanik, Η ιστορία της εργατικής αυτονομίας στη Θεσσαλονίκη (μέρος 1ο): Εθνοπροδότες στα χρόνια της ισχυρής Ελλάδας και της "παγκοσμιοποίησης" (1996-2003). Περιοδικό Selanik, τ. 2, Μάιος 2023.

ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Φυσικά, πρώτα είναι απαραίτητο να περιγράψουμε την συγκυρία στην οποία βρισκόταν η Ελλάδα, και ειδικότερα η αριστερά της, για να καταλάβουμε το πλαίσιο στο οποίο έδρασαν οι ETAP. Στο προηγούμενο μέρος περιγράψαμε την κατάσταση του κόσμου μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και την ελληνική προέλαση στα Βαλκάνια. Είδαμε επίσης πως χρησιμοποιήθηκε από τα κράτη το καρναβάλι που πήρε το όνομα "κίνηση ενάντια στην παγκοσμιοποίηση".

Εν τω μεταξύ, την περίοδο αυτή, η Ελλάδα έφτασε στο απόγειο των ρυθμών ανάπτυξης της, με χαρακτηριστική την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Για μερικά χρόνια, ολόκληρη η χώρα ήταν ένα εργοτάξιο το οποίο πατούσε πάνω στην εργατική δύναμη και τη ζωή των μεταναστών εργατών. Παράλληλα, το ολυμπιακό πνεύμα πήγαινε πακέτο με τον "πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία": η αντιτρομοκρατική νομοθεσία αναβαθμιζόταν, ο εξοπλισμός παρακολουθήσεων και υποκλοπών της ΕΛΑΣ ανανεωνόταν, οι πόλεις γέμιζαν κάμερες, και στον αθηναϊκό ουρανό εμφανίστηκε ο ιπτάμενος ρουφιάνος Zerpelin². Η δημόσια τάξη, όπως την γνωρίζαμε πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, πέρασε ανεπιστρεπτή.

Όταν το εργοτάξιο ολοκλήρωσε το σκοπό του, και μόλις απομακρύνθηκαν τα φώτα της δημοσιότητας, το ελληνικό κράτος αποφάσισε να δώσει ένα σαφές μήνυμα στους εργάτες χωρίς μπλε ταυτότητα. Με αφορμή την νίκη της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου της Αλβανίας επί της αντίστοιχης ελληνικής και τους πανηγυρισμούς αλβανών μεταναστών για το αποτέλεσμα, στις 4 Σεπτεμβρίου 2004 εξαπολύθηκε ένα αιματηρό πογκρόμ με κεντρικό σύνθημα "Δεν θα γίνεις Έλληνας ποτέ, Αλβανέ"³. Η επίθεση στους μετανάστες προετοιμάστηκε από τα media, υλοποιήθηκε από τους χρυσαυγίτες και η ομαλή διεξαγωγή της εξασφαλίστηκε από την ΕΛΑΣ. Το πογκρόμ του 2004 έπαιξε καταλυτικό ρόλο στην δημιουργία των πρώτων antifa ομάδων στους κόλπους της Αυτονομίας στην Αθήνα⁴.

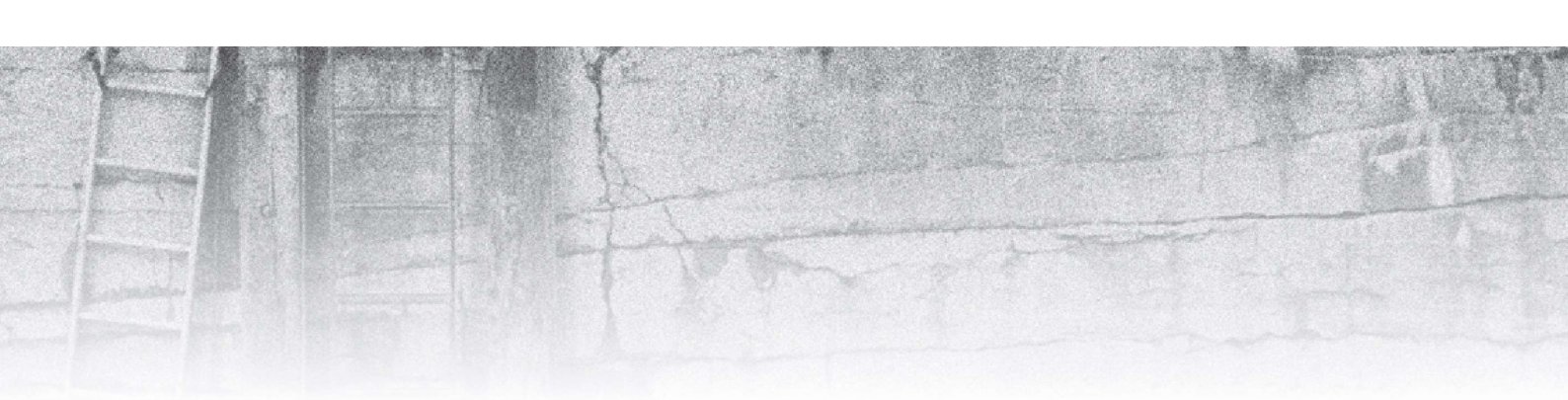
2. LIFO, Λιάκος, Α., Πώς η Αθήνα έγινε μια επιτηρούμενη πόλη όπου σε παρακολουθούν από παντού. Διαδικτυακή εφημερίδα, 08/01/2020.

3. Antifa Negative, Μεγαλώνοντας από πογκρόμ σε πογκρόμ, 2004-2011. Περιοδικό 151, τ. 27, Καλοκαίρι-Φθινόπωρο 2023.

4. Antifa Scripta, Up against the wall! Αφίσες, μνήμη και αντιφασιστική προπαγάνδα στη μητρόπολη Αθήνα (2004-2014), μέρος α' & μέρος β'. Περιοδικό Antifa, τ. 46-47, Μάιος - Ιούλιος 2015.

Ένα παράδειγμα του πως τα media αγκάλιασαν το πογκρόμ: η αγαπημένη εφημερίδα της ΕΥΠ, η Espresso, κυκλοφορεί με συνέντευξη της "Γαλάζιας Στρατιάς", παραμάγαζου της Χρυσής Αυγής, με τίτλο "Οι Αλβανοί θα πληρώσουν τις προκλήσεις".

Σταδιακά, η Ελλάδα βρέθηκε αντιμέτωπη με προβλήματα στην κερδοφορία των αφεντικών της αλλά και στα δημοσιονομικά της. Τα προαιώνια αυτά προβλήματα, προϊόντα της καπιταλιστικής κρίσης, αντιμετωπίστηκαν για πάνω από μια δεκαετία με τους εξής κλασικούς τρόπους: διόγκωση του δανεισμού, δημόσιες δαπάνες (τύπου Ολυμπιακά έργα), σκληρή εκμετάλλευση των μεταναστών, οικονομική κατάκτηση των Βαλκανίων. Λίγο αργότερα τα προβλήματα αυτά θα οδηγούσαν στην ελεγχόμενη χρεοκοπία, όμως αυτό θα το αφηγηθούμε στο επόμενο μέρος.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχει το τι κάνει η ελληνική αριστερά στα χρόνια που η καπιταλιστική ευημερία φτάνει στο peak της και ξεκινάει την κάθοδο. Το “κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση” ξεφούσκωσε μεν, άφρασε δε πολύ χρήσιμη παρακαταθήκη στους ντόπιους εμπνευστές του.

Το επόμενο μεγάλο γεγονός που έστησε η αριστερά ήταν το 4ο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ (ΕΚΦ), που έλαβε χώρα τον Μάιο του 2006 στην Αθήνα. Αν αναρωτιέστε τι διάολο ήταν αυτό, ήταν ένα απομεινάρει της “αντιπαγκοσμιοποίησης”, που κάθε χρόνο καλούσε τους “κινήματιες” να συναντηθούν σε άλλη πόλη. Διοικούνταν από την “Συνέλευση των Κοινωνικών Κινήματων”, που στην μεταμοντέρνα γλώσσα προσποιείται την αμεσοδημοκρατική, αλλά στην πραγματικότητα απαρτιζόταν από ηγέτες αριστερών και σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, διευθυντές ΜΚΟ και κρατικούς υπαλλήλους. Είναι σημαντικό να θυμίσουμε πως εκείνη την εποχή κυριαρχούσαν οι ιδέες πως “δεν υπάρχει πια εργατική τάξη”, πως “τα έθνη - κράτη εξαφανίζονται” και πως “οι φασίστες είναι δέκα γραφικοί”. Οι ιδέες αυτές κυκλοφορούσαν και σε μαύρη edition: “εξεγερμένοι vs προσκηνυμένοι”, “Αντε γαμήσου εργατιά, αφού είναι επιλογή σου να ζεις μες στα σκατά”⁵.

Το ΕΚΦ πάτησε σε αυτές τις ιδέες, στην ήδη δομημένη συμμαχία αριστερών κομμάτων και ΜΚΟ με κρατικούς φορείς, και σε αυτούς που ψοφάνε για την συμβολική σύγκρουση με τους μπάτσους. Οι ανεπίσημοι καλεσμένοι του ΕΚΦ είχαν τσάντες με μολότοφ για οριοθετημένη διασκέδαση. Και η πλατιά κοινωνική συμμαχία που στήνει τα “κινήματα” μέχρι σήμερα ήταν γεγονός!

Λίγες ημέρες αργότερα, το “κίνημα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16” ήταν κι αυτό γεγονός, αυτό που στην ΕΑΚίτικη διάλεκτο περιγράφεται ως Μαϊούνης. Τον Μαϊούνη του 2006, λοιπόν, η κοινωνική συμμαχία που χτίστηκε στο “κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση” και έκανε πρόβα τζενεράλε στο 4ο ΕΚΦ, έδωσε ρέστα! Στην κεφαλή της διαδήλωσης βουλευτές του νεόκοπου ΣΥΡΙΖΑ- τα ΕΑΑΚ καθιερώνουν την “συμβολική σύγκρουση με την αστυνομία” στα λουλουδάδικα, που αρκεί όσο τραβούν οι κάμερες- οι αναρχικοί συνεχίζουν τον κύκλο “μπάχαλα - συλλήψεις - μπάχαλα αλληλεγγύης στους συλληφθέντες - νέες συλλήψεις”- όλοι μαζί αιτούνται να έχουν αξία τα πτυχία των ανώτατων σχολών- και ο Σταύρος Θεοδωράκης παίρνει συνέντευξη από άσημους και διάσημους αντιεξουσιαστές.

5. Στίχος του τραγουδιού “Εργατική απείθυση”, του αναρχικού συγκροτήματος “Μεθυσμένα Ξωτικά”.

ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Οι Εργάτες του Αρνητικού (ΕΤΑΡ) ξεκινούν την δράση τους το 2004, με τον τρόπο που περιγράψαμε νωρίτερα. Η ομάδα αφιερώνει αρκετές εργατοώρες στην μάχη για το δημόσιο χώρο, και το υλικό της (σπρέι και αφίσες) ξεπερνάει κατά πολύ τα όρια του κέντρου της πόλης. Από το 2004 έως το 2007 εκδόθηκαν πάνω από 20 τεύχη του εντύπου δρόμου “System Failure Acceleration”, το οποίο μοιραζόταν από τα ανατολικά μέχρι τα δυτικά σε χιλιάδες αντίτυπα (στο δρόμο και σε σχολεία). Η νέα ομάδα είχε εμπειδώς πως όντας μακριά από τα “μεγαλειώδη κινήματα”, μόνο η εντατική εργασία των μελών της στο δρόμο μπορούσε να της δώσει διεξοδο.

Στα κείμενα των ΕΤΑΡ φαίνεται πως υπάρχει - για την εποχή - ένα ανεπτυγμένο επίπεδο συλλογικής σκέψης και πολιτικής συμφωνίας. Αυτό σε μεγάλο βαθμό οφειλόταν στην ανάγνωση του αθηναϊκού περιοδικού Τρίτη Γενιά, ελλείψει αντίστοιχου εγχειρήματος στην Θεσσαλονίκη. Η Τρίτη Γενιά ήταν πολύ καθοριστική, τόσο στα θετικά όσο και στα προβλήματα της Αυτονομίας⁶ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Από την μία πλευρά, οι δεκάδες αναγνώστες της εντός των αυτόνομων ομάδων έμαθαν τι θα πει συγκροτημένη άποψη για τον κόσμο: τι θα πει αποδεκτικότητα και αποκρυπτογράφηση ειδήσεων από τα ΜΜΕ, τι θα πει βάζω τα δικά μου θέματα πέρα από αυτό που παρουσιάζεται ως “επικαιρότητα”, κλπ. Από την άλλη πλευρά, ειδικά για τους ΕΤΑΡ, η συγκροτημένη άποψη που κυκλοφορούσε με την Τρίτη Γενιά παραγόταν κάπου μακριά από τους ίδιους και τις οργανωτικές τους διαδικασίες: στην Αθήνα. Αυτό τους κρατούσε εξαρτημένους σε έναν βαθμό, να περιμένουν να έρθει η άποψη από την πρωτεύουσα.

Ακόμα κι έτσι, όμως, μέσα από την επιρροή της Τρίτης Γενιάς, μέσα από την συνειδητή αντιγραφή αυτών των απόψεων που τους έβγαζαν νόημα, μέσα από την εμπέδωση τους και την αναπαραγωγή τους στα έντυπα της ομάδας, οι ΕΤΑΡ κατέληξαν να έχουν μια συλλογική γνώμη αρκετά στιβαρή και πρωτότυπη για τα δεδομένα της Θεσσαλονίκης.

ΤΑΞΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Μία βασική πρωτοτυπία, όσο κι αν σήμερα φαίνεται περίεργο, ήταν η ταξική ανάλυση του κόσμου στον οποίο ζούμε. Όταν προσπαθούσαν να μιλήσουν για την προλεταριακή εμπειρία σε πρώτο πρόσωπο, βέβαια, κυρίως μιλούσαν για την αλλοτρίωση και την παρακμή της ζωής στον καπιταλιστικό κόσμο. Αυτό είναι χαρακτηριστικό της εποχής τους, της εποχής των παχίων αγελάδων, αφού για το κομμάτι της εργατικής τάξης που είχε μπλε ταυτότητα η κατάσταση δεν ήταν τόσο ωμή. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά:

6. Antifa Scripta, Ένα αστέρι γεννιέται, Λόγια και έργα των αυτόνομων μες στη μακρά δεκαετία του 1990, μέρος Β' - Η περίοδος 1995-2003. Περιοδικό Antifa, τ. 85, Μάιος 2023.

Μεταξύ των διοργανωτών του 4ου ΕΚΦ στην Αθήνα ήταν και η Διεθνής Αμνηστία, οι Γιατροί του Κόσμου και η ΑΡΣΙΣ, δηλαδή οι ΜΚΟ που σε λίγα χρόνια θα συμβούλευαν το ελληνικό κράτος να φτιάξει στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών υπό την δούλεψη τους. Φαίνεται πως το νταλαβέρι τους με το ΣΥΡΙΖΑ και την άκρα αριστερά κρατούσε από το μακρινό 2006. Μάλλον γι' αυτό βολέψανε τόσους αριστερούς κοινωνικούς επιστήμονες στα στρατόπεδα. Αν και το πιο σκανδαλώδες σ' αυτή την ιστορία δεν είναι το ρουσφέτι!

“Η κοινωνία των πολιτών (στην ελληνική εκδοχή), αυτή δηλαδή που προτάσσει τη συμμετοχικότητα με σκοπό την καταξίωση (αναγνώριση) και ενσωμάτωση βρωμάει πατριωτισμό. Είναι αυτή που βάπτισε την εθελοδοουλεία “εθελοντισμό”. Αυτή που παράγει χαμογελαστούς υπηκόους με όνειρα για καριέρα, οπαδούς της θυσίας, ναρκωμένους από το ολυμπιακό πνεύμα. Είναι αυτή που παράγει λείψανα. Έλα όμως που τα λείψανα έχουν συγκεκριμένο προορισμό και είναι πάντα χωρίς επιστροφή.”

Μιλούσαν, δηλαδή, κυρίως για την εθελοδοουλεία και την αποχαύνωση της καριέρας. Μπορεί σήμερα να μοιάζει πολύ φτωχό, αλλά δεν τα πήγαν και τόσο άσχημα αν αναλογιστούμε το περιβάλλον στο οποίο εκφράστηκαν.

Αντίθετα, όταν οι ΕΤΑΡ μιλούσαν για τον ρατσισμό και τους μετανάστες, η αλλοτρίωση την οποία περιγράφουν έχει σκληρά κυριολεκτική σημασία. Δεν είναι απλά οι “8 χαμένες ώρες”, τα σόπια όνειρα για καριέρα και ο καταθλιπτικός καταναλωτισμός. Είναι η αποξένωση ενός ανθρώπου από τον εαυτό του την στιγμή που ζει σε μια κόλαση:

“Στα τέλη Σεπτεμβρίου, ο υπουργός δικαιοσύνης ανακοίνωσε πως το ελληνικό κράτος θα χτίσει στην αλβανία μια φυλακή που θα “φιλοξενήσει” την πληθώρα μεταναστών απ’ τη χώρα αυτή, που τώρα στοιβάζονται στις ελληνικές φυλακές. Δεν θα είναι μια αλβανική φυλακή, που θα υπόκειται στους νόμους εκείνου του κράτους. Θα είναι ένας θύλακας ελληνικού νόμου μέσα στο γειτονικό κράτος. [...] Μια ελληνική κόλαση, έτοιμη προς εξαγωγή στη βαλκανική ενδοχώρα!

Ο λόγος που επικαλέστηκε ο υπουργός για τη νέα φυλακή είναι πως “εκεί πέρα κοστίζει φτηνότερα το χτίσιμο”. [...] Το “εκεί πέρα” είναι οι γυναίκες, οι άντρες, τα παιδιά, οι γονείς, οι φίλοι, οι σύντροφοι που υποχρεώθηκαν να παραδώσουν τους ανθρώπους τους στις μηχανές των ελληνικών εργοστασίων, στα κλιμακοστάσια των ελληνικών πολυκατοικιών, στα σίδερα των ελληνικών οικοδομών, στα κρεβάτια των ελληνικών μουρδέλων. Το “εδώ πέρα” είναι κατάλληλο για προσφορά φτηνής εργασίας από τους μετανάστες κι ακόμη πιο κατάλληλο για γρήγορες κι εύκολες ποινές και φυλακίσεις, για να κρατιέται “φτηνή” η εργασία τους. [...]

Κατά τ’ άλλα, οι βέροι αντι-αμερικανοί μπορούν να συνεχίσουν τον ύπνο του αδίκου τους. Γι’ αυτούς, ο ιμπεριαλισμός είναι πάντα υπόθεση κάποιων άλλων κρατών. Ας ρίχνουν όμως κανά βλέφαρο στην οικιακή βιομηχανία τους. Μ’ αυτά και με τ’ άλλα, ποιος ξέρει τι θα ξημερώσει.”⁶⁸

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Μία από τις βασικές καινοτομίες των αυτόνομων ομάδων στα 00’s ήταν η σύγκρουση με την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής του “οι Έλληνες δεν είναι ρατσιστές”. Όχι μόνο μιλούσαν για το ρατσισμό, αλλά φρόντιζαν να δείξουν τα υλικά συμφέροντα του ελληνικού κράτους και της ελληνικής κοινωνίας πίσω από την ρατσιστική ιδεολογία. Οι ΕΤΑΡ υιοθέτησαν το σχήμα “ρατσιστικό κράτος και ρατσιστική κοινωνία”⁶⁹, που ήταν μια πρώτη προσπάθεια να εξηγηθεί τόσο η κρατική οργάνωση του ρατσισμού, όσο και η συμμετοχή των ανθρώπων της διπλανής πόρτας στα εγκλήματα. Λένε ενδεικτικά τα εξής για το πογκρόμ του 2004:

“... ότι συνέβη δεν ήταν αποτέλεσμα της δράσης των οργανωμένων φασιστών, παρόλο που ήταν καλά χωμένοι μέσα σ’ όλα αυτά τα σκατά. Οι συνέβη, το έκαναν όλοι (κι όλες) αυτοί που τόσα χρόνια μάθανε να ζούνε (υλικά και διανοητικά) στις πλάτες των μεταναστών, αυτή η κανιβαλική ορδή κράτους και κοινωνίας που βασιλεύει στην άκρη της βαλκανικής.

[...] “Φταίνε τα media...”, “το κράτος είναι ρατσιστικό, όχι η κοινωνία...”, “η ελληνική κοινωνία δεν γίνεται να είναι ρατσιστική, γιατί κάποτε οι Έλληνες ήταν οι ίδιοι μετανάστες και ξέρουνε”. Έτσι κατάφερε η κοινωνία να μείνει

στο απυρόβλητο· και να τρέφει μέσα της το κτήνος. [...] οι μετανάστες δεν την χρειάζονται αυτή την τζάμπα αλληλεγγύη του “αντι-ρατσισμού” που από την μία καταδικάζει τη βία και από την άλλη δίνει άφεση αμαρτιών στους πραγματικούς θύτες, δηλαδή και την ίδια την κοινωνία. Αυτή η αλληλεγγύη δεν είναι μόνο τζάμπα, είναι και επικίνδυνη. Πίσω της κρύβονται όλα τα μικρά και μεγαλύτερα αφεντικά, οι δολοφόνοι, οι βιαστές, που κάθε μέρα επαναλαμβάνουν, στην κλίμακα τους, την 4η/9ου.”⁷⁰

Ξεχωρίζουμε το εξής: ότι αυτό που περιγράφεται ως “ελληνική κοινωνία”, αυτοί που “μάθανε να ζούνε στις πλάτες των μεταναστών”, δεν είναι ούτε “παραπληνήμενοι”, ούτε “δέκα γραφικοί”, αλλά είναι μία κοινωνική τάξη, είναι αφεντικά.

Ο “ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ” ΚΑΙ ΟΙ “ΑΟΡΑΤΟΙ ΕΧΘΡΟΙ”

Δεδομένης της παρακαταθήκης που έμεινε στην Ελλάδα μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, κεντρική θέση στην θεματολογία των ΕΤΑΡ έχει το νέο (τότε) σχέδιο δημόσιας τάξης και διακρατικού πολέμου που πήρε το όνομα “πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία”.

“Τι συνδέει όλα τα τυφλά χτυπήματα που με διαρκώς αυξανόμενη συχνότητα εκδηλώνονται σε όλα τα μήκη του πλανήτη, οδηγώντας στο μαζικό θάνατο εκατοντάδες ανυποψίαστους περαστικούς, εκατοντάδες αμάχους; Αυτό που συνδέει όλες αυτές τις κτηνωδίες που εμφανίζονται ως ενέργειες “παρανοικών τρομοκρατών” και μέρος του περιβάλλοντος “πολέμου ενάντια στην τρομοκρατία” είναι ότι αποτελούν όλες τους προβοκάτιες των ίδιων των κρατών σε βάρος των υπηκόων τους. [...] Το φρικτό αυτό κόλπο δεν είναι καινούργιο· ονομάζεται στρατηγική της έντασης, έχει πάνω από ένα αιώνα ιστορία και τίθεται σε εφαρμογή κάθε φορά με τους ίδιους στόχους. Την πρόκληση μαζικού και “τυφλού” φόβου, την συσπείρωση

10. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, τεύχος 1, Οκτώβριος 2004, σελ. 8.

Αγνό, προβοκατόρικο, αντιπατριωτικό κράξιμο από τα 00’s. Μας λείπει όσο να πεις.

7. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, demo version, Ιούνιος 2004, σελ. 2.

8. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, τεύχος 1, Οκτώβριος 2004, σελ. 4-5.

9. Το σχήμα αυτό υποστηρίχθηκε αναλυτικά από την μπροσουρα: Text - Περί της (ανομολόγητης) καταγωγής των ρατσιστικών ιδεωδών της ελληνικής κοινωνίας και περί της (ομολογημένης) χρησιμότητάς τους, (2001). Αθήνα: Λέσχη Κατασκόπων του 21ου αιώνα.

ΑΤΟΜΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

“Ο αυθορμητισμός είναι από τα κορυφαία μοντέλα που κυκλοφορούν στις ιδεολογικές πασαρέλες του καιρού μας. Υποτίθεται ότι ο αυθορμητισμός είναι το ξεγερασιακό ξέσπασμα που προκύπτει όταν το άτομο ή η κοινωνία “απελευθερωθεί” από τα πολιτικά δεσμά που έχουν φτιαχτεί για να το/την κρατούν σε ομηρία και αδράνεια. Και υποτίθεται επίσης ότι η δράση που προκύπτει “αυθόρμητα” έχει πάντα μια ποιότητα ανώτερη από κάθε άλλη. Είναι εξαγνισμένη στην δεξαμενή των “αγνών”, “τίμιων” και “αυθεντικών” κινήτρων που δεν έχουν μολυνθεί από τον σύγχρονο πολιτισμό της σύγχυσης και της διαστρέβλωσης. Όταν το άτομο δρα αυθόρμητα πάντα κάτι θετικό θα μείνει στο τέλος. Ακόμα κι αν οδηγηθεί στην ήττα, θα υπάρξει πάντα η γλυκιά εμπειρία μιας πράξης που γεννήθηκε “σωστή” εξ αντικειμένου. Όταν η κοινωνία δρα αυθόρμητα είναι πάντα προμήνυμα για μεγαλύτερες και πιο έντονες καταστάσεις. Κι ακόμη κι αν οδηγηθεί στο αδιέξοδο, μένει στο τέλος η επίγνωση του εαυτού της χωρίς αναστολές και φόβο κι η σημασία μιας τέτοιας επίγνωσης θα φανεί οπωσδήποτε στο μέλλον. Τόσο όμορφα και τόσο φωτεινά, εκτυφλωτικά φωτεινά, ώστε να μην διακρίνεται η ιδεολογία στην άκρη της σκέψης.

[...] η αντίληψη περί κοινωνικού αυθορμητισμού δεν είναι παρά ένας φόρος τιμής στον ατομικισμό και την ακύρωση της ίδιας της κοινωνίας. Αφού η θεότητα της εποχής είναι το άτομο (η ακοινωνήτη μονάδα) τότε και η κοινωνία δεν μπορεί να υπάρχει παρά σαν ένα υπερμέγεθες άτομο, να μην υπάρχει δηλαδή. Γιατί η κοινωνία και οι διεργασίες που συμβαίνουν εντός της είναι από την ίδια τους την ύπαρξη αντι-αυθόρμητες. Δεν προκύπτουν “ξαφνικά” κι “ανεξέλεγκτα” είναι το κράμα ιστορικών διαδικασιών και συλλογικών δραστηριοτήτων που συνθέτουν στο πεδίο του παρόντος την πραγματικότητα. [...] Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι αν η κοινωνία δράσει “αυθόρμητα” θα είναι σε βάρος των δυναστών της. Πράγματι, αν υπάρχει το “κοινωνικό αυθόρμητο” τότε ευθύνεται για τις αυτοδικίες των μικροαστών σε βάρος μεταναστών, τα μαζικά ρατσιστικά ξεσπάσματα κι ένα πλήθος άλλων ωμοτήτων παρά για οτιδήποτε άλλο. Αλλά ακόμα κι σ’ αυτές τις περιπτώσεις, τίποτε το “αυθόρμητο” δεν υπάρχει, άσχετα αν οι εγκληματίες το επικαλούνται για τον εαυτό τους.

[...] η πίστη στο αυθόρμητο δεν οδηγεί σε τίποτε άλλο από την ιστορική τύφλωση και την κοινωνική άγνοια. Γιατί χρειάζεται πολύ κι από τα δύο για να μην βλέπεις ότι οποιαδήποτε πολιτική δραστηριότητα, οποιαδήποτε πράξη χρωματισμένη ανταγωνιστικά στον σύγχρονο κόσμο, έχει πίσω της ένα παρελθόν πολιτικής δουλειάς. Που μπορεί να είναι μοριακή, αλλά δεν είναι τυχαία· μπορεί να είναι υπόγεια, αλλά δεν είναι ανύπαρκτη· μπορεί να είναι απρόβλεπτη (στα μάτια των αφεντικών) αλλά δεν είναι ασχεδίαστη. Το κάθε τι που συμβαίνει σήμερα μπορεί να φαίνεται στους αδαείς ότι ξεφύτρωσε μόλις χτες αλλά οι ρίζες του φτάνουν πολύ βαθιά στην ιστορία των αγώνων για την απελευθέρωση. [...]

Ο ευκολότερος τρόπος για να δράσεις - για την ακρίβεια: να αναβάλλεις να δράσεις - στη μέση του ταξικού πολέμου είναι να επικαλείσαι το “αυθόρμητο”, των κοντινών ή μακρινών υποκειμένων. Από κει και πέρα δεν χρειάζεται τίποτα. Ούτε ανάλυση της πραγματικότητας, ούτε σχεδιασμός της δράσης· σε μια στιγμή ανύποπτη, μια σπίθα θα προκαλέσει την “αυθόρμητη” απάντηση κι όλα θ’ ανατραπούν. Κι αν συσσωρευτούν αυθορμητισμοί επί αυθορμητισμών, τότε θα έρθει η μεγάλη στιγμή της οριστικής ρήξης. Τελικά, όντως το αυθόρμητο δρα ανεξέλεγκτα· δεν δίνει λογαριασμό σε κανέναν και για τίποτε. Αν μη τι άλλο, μια τέτοια αντίληψη γλιτώνει από πολλά βάσανα - και πόνο. Καθόλου καινούργια ιδεολογία βέβαια. Είναι αντίστοιχη της παλιότερης πίστης στις “αντικειμενικές συνθήκες” που θα φέρνανε - πίσω από τις πλάτες των πρωταγωνιστών - την νίκη και όλα ήταν ζήτημα κατάλληλης κατανόησης του βαθμού ωρίμανσης των “συνθηκών”. Και φυσικά υπήρχαν οι στρατηγοί της επανάστασης και οι φωτισμένοι ηγέτες που κρατούσαν για τον εαυτό τους το προνόμιο της ετυμηγορίας πάνω στις “συνθήκες”.

Αλλά όπως τότε, έτσι και σήμερα, η απάντηση στις ιδεολογικές συνταγές είναι κοινή: δράση συλλογική, ανταγωνιστική κι αυτόνομη.¹¹

1. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, τεύχος 7, Νοέμβριος 2005, σελ. 4-5.

του τρομοκρατημένου πλήθους πίσω από την ισχύ του κράτους και την στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας. [...] Η απόδειξη δεν είναι άλλη από όσα ακολούθησαν κάθε τυφλό χτύπημα από τότε που ξεκίνησε ο πόλεμος, που η προπαγάνδα ονομάζει “πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία”, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτε άλλο από τον διαρκώς εντεινόμενο ενδο-καπιταλιστικό πόλεμο ανάμεσα στα κράτη. Και όπως σε κάθε πόλεμο, το πλεονέκτημα το έχει όποιος καταφέρει να έχει τους υπηκόους του σφιχτά δεμένους στα πολεμικά του σχέδια· ακόμα κι όταν αυτό απαιτεί μερικές καλά υπολογισμένες σφαγές.”¹¹

Η απομυθοποίηση του αόρατου εχθρού που λεγόταν “τρομοκρατία” ως μια κρατική δουλειά στα πλαίσια της κρίσης και του παγκόσμιου πολέμου, βοήθησε στο να ανιχνευτούν πρόωρα και άλλες μορφές “αόρατων εχθρών” προς μπαταϊκή χρήση, όπως οι γρίπες. Σε ένα κείμενο με τον προφητικό τίτλο “Υγεία, τάξη και ασφάλεια”, αναφέρονται τα εξής:

“Ο μιλιταρισμός, η πειθαρχία, η υποταγή κινούνται στο φόντο αυτής της ιδεολογίας όσο και αν αυτή δεν είναι άμεσα ορατή: το ανώτατο στάδιο του υγιεινισμού είναι ο φασισμός.”¹²

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Όσον αφορά το επίπεδο οργάνωσης της ομάδας, υπήρχαν διάφορες πρωτοτυπίες για τα δεδομένα του αντιστασιακού χώρου που εισήγαγαν τα Μητροπολιτικά Συμβούλια Αυτόνομων, οι οποίες ίσχυαν και στους ΕΤΑΡ. Πρώτον, η αντίληψη ότι είμασταν ένα συλλογικό σώμα και όχι ένα σύνολο ατόμων. Δεύτερον, η αντίληψη πως πρέπει να λογοδοτούμε σε αυτό το σώμα. Τρίτον, η αντίληψη πως αυτό που κάνουμε είναι συλλογική εργασία που πρέπει να γίνεται με συνέπεια και αποτελεσματικότητα. Όλα τους ερχόντουσαν σε σύγκρουση με τις παραδόσεις του χώρου: τον εκθειασμό της αυτοδιάθεσης του ατόμου και του “αυθορμητισμού”.

Εν κατακλείδι, πιστεύουμε ότι αυτές οι οργανωτικές επιλογές ήταν το καθοριστικό στοιχείο στους ΕΤΑΡ αλλά και όλες εν γένει τις αυτόνομες ομάδες. Αυτή η μορφή οργάνωσης και συλλογικής ευθύνης είναι που οδήγησε στις συγκεκριμένες απόψεις για την εργασία, το ρατσισμό, τον “πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία”.

Και όταν αυτή η μορφή οργάνωσης κλονίστηκε σοβαρά, οι απόψεις δεν ήταν ικανές να την κρατήσουν εν ζωή. Αλλά αυτά θα τα πούμε στο επόμενο μέρος.

11. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, τεύχος 8, Δεκέμβριος 2005, σελ. 2.

12. Εργάτες του Αρνητικού, System Failure Acceleration, τεύχος 9, Ιανουάριος 2006, σελ. 7.